

Predikan av Jenny Arnerlöf – Fastlagssöndagen - 2024

Människor har byggt vägar sedan fornminnestid. Världens äldsta vägar byggdes med två huvudsyften: för att främja handel och för att underlätta erövrande av territorium och arbetskraft. Det dröjde inte länge förrän man använde vägar för att sprida idéer, och för att vallfärdas. Vägar handlar om connections, ett tema som vi var inne på förra veckan. Vägar är så mycket en del av vår livs-erfarenhet att det har blivit en av våra vanligaste metaforer för livet.

En favorit väg är 'vägen till framgång' som lovar medel, makt och en plats bland de inflytelserika. Versioner av den vägen är vad som har fångat de flesta människors sinne som vägen till det goda livet. Många som har trott att de var på vägen till framgång har med fasa upptäckt att de vid något vägskäl oavsiktligt hamnade på 'vägen till fördärv'.

Det var Israels folks situation när Jesaja, eller Andra-Jesaja skrev sina gripande sånger om Guds lidande tjänare. Trots profeternas varningar upptäckte folket för sent att de hade valt fel väg och hamnat i exil. De hade levt i fångenskaps mörker i Babylon i cirka sextio år när kapitlen med texten vi hörde idag skrevs.

De femton kapitlen som utgör Andra-Jesaja talar till två rädslor som var aktuella för folket efter så många år i exil: rädslan att Gud hade övergett dem och rädslan att Guds kraft inte var nog stark att hjälpa dem. Två hoppfulla teman används för att tala till de två rädslorna: en väg som leder hem och en tjänare vars gärning är svår och gagnar alla.

Enligt texten vi hörde idag är den namnlösa och gåtfulla tjänaren någon som båda fascinerar och förfäras. Guds ord om tjänaren som vi hörde kan sammanfattas som "han skall lyckas med sitt uppdrag; han kommer att lida och förödmjukas men hans gärning kommer att förvåna även de mäktigaste som tror att de har sett allt". Den lidande tjänaren som profeten Jesaja talade om skulle lida på andras vägnar men han skulle åstadkomma något som förändrade allt. Den ursprungliga tjänarens identitet är oklart men mest sannolikt är att det syftar på hela folket Israel. Viktigaste för oss att se idag är att kärlekens väg var en väg som Gud genom sina tjänare (profeten som skrev och tjänaren profeten skrev om) öppnade för folket mitt i deras svårighet.

Kärlekens väg är alltid tillgänglig, men ofta ser vi inte den förrän vi har förödmjukats. Bara den som är ödmjuk kan se på sig själv och sina behov med klarhet. Med

ödmjukhetens klarsyn upptäcker vi kärlekens vision och väg som visar och leder oss till vad vi kan bli när kärleken har gjort sitt arbete i oss. Vår ständiga frestelse är att göra oss framgångsrika enligt någon annan standard eller mått än kärlek. Makt, pengar, kunskap och inflytelse är ju de vanligaste måtten som vi använder för att mäta framgång och dessa framgångsmarkörer går att förändliga. Det var vad som pågick i Korinth där församlingsmedlemmarna försökte överträffa varandra som andliga jättar eller experter. Därav Paulus budskap att om vi i princip har fått allt rätt, men saknar kärlek, då har vi faktiskt fått allt fel och missförstått målet; eller åtminstone har vi missförstått vår skapares mål.

För en vecka sedan var det Kyndelsmässodagen och vi mötte den gamla mannen Symeon som tog upp Jesus som spädbarn när han bars in i templet. Evangelisten Lukas ord om Symeon, och Symeons ord om Jesubarnet, är genomgående präglade av Andra-Jesaja. Enligt vissa traditioner hade Symeon jobbat med att översätta profeten Jesajas bok till grekiska. Traditionen menar då att Symeon förstod att profetians uppfyllelse inte var komplett när det gällde den lidande tjänarens arbete. I Kristus, såg han uppfyllelsen som fattades. Jesajas lidande tjänare hjälper oss att förstå hur Jesus förstod sitt eget uppdrag.

Jesus försökte förklara vad som väntade honom i Jerusalem för lärjungarna. Men de delade inte hans klarsyn. Fast de vågade inte avslöja deras bristande förståelse - deras blindhet. Deras falska förhoppningar som byggde på visioner av världslig framgång gjorde det omöjligt för dem att förstå eller se vad Jesus såg. Och fastän de ville förstå honom, vågade de inte säga vad de ville. Att göra det, enligt logiken som de styrdes av, skulle avslöja för många brister i deras kunskap.

Det är väl ingen slump att undret som följer, Lukasevangeliets sista under, är ett möte med en blind man. I en predikan över denna text under 500-talet sade Gregorius den store att blindhet är en symbol för hela mänskligheten. Nästan tio sekler senare befästes påståendet "kärleken är blind" till ett litterärt ordspråk av Chaucer. Han syftade ju på hur människor som är kära i varandra inte ser varandras brister och fel.

Evangeliet om kärlekens väg är dock inte att Gud har valt att ha överseende med våra brister och fel. Evangeliet om kärlekens väg är att i Kristus har Gud sett oss i vår blindhet och förbarmat sig över oss. Han har gått kärlekens väg för oss. Den vägen innebar stort lidande och svårighet för honom men Guds ord att han skulle lyckas med sitt uppdrag stämde. Också i vår tid stämmer det att alla som sannerligen tar in Jesu berättelse häpnar inför hans liv och lära. Häpnad och förundran är en bra utgångspunkt men Jesus vill inte att vi ska fastna där. Hans kallelse har alltid varit kallelsen att vandra med honom på kärlekens väg. Jesu fråga till den blinda mannen, ”vad vill du att jag skall göra för dig” är hans fråga till varje människa. Men frågan är om vi vågar ge Jesus ett uppriktigt svar om vad vi egentligen vill? Skäms vi för vad vi vill?

Jesus vill möta oss på riktigt och hjälpa oss på djupet. Han är så verklig att han vill komma till oss i vår verklighet. Om inte vi berättar för Jesus vad vi längtar efter kommer varken vi eller vår längtan att kunna förvandlas av Guds helande kärlek. En viktig dimension under vår livsresa på kärlekens väg är att tillsammans med Jesus utforska våra hjärtans längtan – såväl de goda som de mindervärdiga.

Ibland är vi som den blinda mannen och kan svara utan omvägar. Andra gånger är det svårare, och vi behöver stanna upp och ge tid för att utforska vad som pågår under ytan. Vi behöver odla en barmhärtig nyfikenhet som hjälper oss att se och förstå vad vi vill och vad vi egentligen behöver. Idag och under fastetiden som kommer inbjuder Jesus oss att göra detta urskilningsarbete tillsammans med honom.

Som människor som följer Kristus har vi också en helig kallelse att likna Jesus genom att stanna upp och möta medmänniskor som behöver omsorg, ett lyssnande öra och ett uppmuntrande ord.

Berättelsen om Jesus synliggör det rörelsemönster som finns i kärleken och ska finnas hos Guds tjänare. Såsom vatten söker sig till de lägsta punkterna i tillvaron, så kommer Gud i Kristus till oss från den himmelska sfären på vägar som är högre än våra vägar. Guds kärlek söker sig till de låga platserna, vare sig det är i våra ödmjuka hjärtan, i de fattiga eller i de förtrycktas misär.

Den stora fastan inför påsk börjar nu på onsdag. Fastans fyrtio dagar har kristna genom tiderna använt till självrannsakan och uppoffring. Redan förra veckan bad jag er att

ägna fastan åt att be psaltarens, hjärtats och tystnades böner. Jag vill också föreslå en spaning som ni kan hålla utkik efter. Vi möts regelbundet av rapporter om kris i olika samhällsviktiga funktioner. Vårt samhälle bygger på en kristen-präglad logik som behöver tjänare men i och med sekulariseringen som slagit ut har vi mer och mer blivit de tjänades samhälle. Många som jobbar i klassiska tjänande yrken har börjat tappa modet och behöver uppmuntran. Meningskrisen som drabbar människor i alla åldrar är en kärlekens kris – vi har glömt att kärleken är meningen, målet och medlet som vi behöver. De goda nyheterna är då att vi har vad som behövs för att ta oss genom denna kris. Vi behöver bara se på alla resurserna som vi har med klarhet. Jesus frågar dig och mig, "vad vill du att jag skall göra för dig?" För att han som ställer frågan verkar i oss med sin kraft och "förmår göra långt mer än vi kan begära eller tänka" kan vi svara "led oss längs kärlekens väg och gör oss till dina vittnen". Amen.